

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

Z PRZEDMIOTU *JĘZYK ŁACIŃSKI I KULTURA ANTYCZNA*

1. Ocenie podlegają następujące osiągnięcia ucznia:

- **w zakresie znajomości języka:**
 - poprawność czytania ze zrozumieniem,
 - znajomość wybranego słownictwa,
 - znajomość podstawowych zagadnień z gramatyki języka umożliwiających zrozumienie najważniejszych treści,
 - praca z tekstem,

- **w zakresie znajomości treści kulturowych:**
 - materiał kulturowy zawarty w rocznym programie nauczania języka łacińskiego i kultury antycznej *COGNOSCITE*.

2. Ocenie podlegają także następujące formy aktywności ucznia:

- aktywność ucznia na zajęciach (np. efektywna praca w grupie itp.),
- przygotowanie do lekcji,
- udział w różnych formach sprawdzania wiedzy i umiejętności,
- zaangażowanie w realizację dodatkowych zadań oraz ich prezentacja,
- przygotowanie i udział w konkursach przedmiotowych, olimpiadzie.

3. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów:

- odpowiedź **ustna**,
- samodzielne **wykonywanie ćwiczeń na lekcji**,
- **kartkówka** (ok. 15 min.) obejmująca materiał kilku ostatnich lekcji zapowiadana na zajęciach ją poprzedzających,
- **sprawdzian pisemny** (45 min.) - jego termin i zakres są ustalane z dwutygodniowym wyprzedzeniem.

4. Zasady poprawiania prac pisemnych:

- a) w przypadku spowodowanej tylko jednodniową lub wybiórczą absencją nieobecnością na kartkówce lub sprawdzianie uczeń jest zobowiązany do ich napisania najpóźniej na następnych zajęciach z j. łacińskiego - niedopełnienie tego obowiązku może wpłynąć negatywnie na wysokość oceny klasyfikacyjnej (śródrocznej lub rocznej);
- b) w przypadku spowodowanej co najmniej kilkudniową chorobą nieobecności na kartkówce lub sprawdzianie uczeń jest zobowiązany do ich napisania w ciągu dwu tygodni od powrotu do szkoły - niedopełnienie tego obowiązku może wpłynąć negatywnie na wysokość oceny klasyfikacyjnej (śródrocznej lub rocznej);
- c) uczeń niesamodzielnie piszący pracę otrzymuje ocenę niedostateczną i traci prawo do jej poprawy;
- d) uczeń może poprawiać daną ocenę w terminie dwu tygodni od jej uzyskania.

5. W każdym okresie nauki uczeń powinien uzyskać **co najmniej trzy oceny wymagane do klasyfikacji**.

6. W danym okresie nauki uczeń ma prawo zgłosić jedno „nieprzygotowanie”.

**SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA EDUKACYJNE
NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH OCEN ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH (klasy: I F i I H):**

Zakres materiału	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
Zasady wymowy i akcentowania wyrazów łacińskich	zna nieliczne litery alfabetu łacińskiego i zasady ich czytania; rozumie i umie odróżnić pojęcie litery, samogłoski, spółgłoski i dwugłoski	zna większość liter alfabetu łacińskiego i zasad ich czytania; rozumie i umie odróżnić pojęcie litery, samogłoski, spółgłoski i dwugłoski	zna zdecydowaną większość liter alfabetu łacińskiego i zasad ich czytania; rozumie i umie odróżnić pojęcie litery, samogłoski, spółgłoski i dwugłoski	zna wszystkie litery alfabetu łacińskiego i zasady ich czytania; rozumie i umie odróżnić pojęcie litery, samogłoski, spółgłoski i dwugłoski	posiada wiedzę (dotyczącą tak zagadnień leksykalno - gramatycznych jak i z zakresu słownictwa) wykraczającą poza treści programowe;
	popęlnia bardzo dużo błędów przy podziale wyrazu łacińskiego na sylaby; przy czytaniu wyrazów i zdań łacińskich popęlnia bardzo dużo błędów odnośnie zasad wymowy, iloczasu i akcentu; umie przeczytać poprawnie tylko nieliczne wyrazy i zdania	popęlnia sporo błędów przy podziale wyrazu łacińskiego na sylaby; przy czytaniu wyrazów i zdań łacińskich popęlnia sporo błędów odnośnie zasad wymowy, iloczasu i akcentu; umie przeczytać poprawnie większość wyrazów i zdań	popęlnia nieliczne błędy przy podziale wyrazu łacińskiego na sylaby; przy czytaniu wyrazów i zdań łacińskich popęlnia nieliczne błędy odnośnie zasad wymowy, iloczasu i akcentu; umie przeczytać poprawnie prawie wszystkie wyrazy i zdania	umie bezbłędnie dokonać podziału wyrazu łacińskiego na sylaby; umie czytać wyrazy i zdania łacińskie z bezbłędym zastosowaniem zasad wymowy, iloczasu i akcentu	samodzielnie poszerza wiedzę korzystając z różnych materiałów dydaktycznych;
Koniugacje łacińskie – tryby: oznajmujący i rozkazujący	rozumie terminy: <i>praesens, perfectum, temat czasownika, formy podstawowe czasownika, singularis, pluralis</i> i umie zastosować je w odniesieniu do konkretnych wyrazów łacińskich	rozumie terminy: <i>indicativus, praesens, perfectum, activum, temat czasownika, formy podstawowe czasownika, singularis, pluralis</i> i umie zastosować je w odniesieniu do konkretnych wyrazów łacińskich	rozumie terminy: <i>indicativus, imperativus, praesens, perfectum, activum, passivum, temat czasownika, for my podstawowe czasownika, singularis, pluralis</i> i umie zastosować je w odniesieniu do konkretnych wyrazów łacińskich	rozumie terminy: <i>verbum, indicativus, imperativus, praesens, perfectum, activum, infinitivus, temat czasownika, formy podstawowe czasownika, singularis, pluralis</i> i umie zastosować je w odniesieniu do konkretnych wyrazów łacińskich	realizuje zadania dodatkowe, np. autorski projekt edukacyjny.
	popęlnia bardzo dużo pomyłek przy określaniu przynależności czasownika	popęlnia sporo pomyłek przy określaniu przynależności czasownika	popęlnia niewiele pomyłek przy określaniu przynależności czasownika	umie bezbłędnie określić przynależność czasownika do danej koniugacji	

	do danej koniugacji; umie określić tylko nieliczne formy	do danej koniugacji; umie określić większość form	do danej koniugacji; umie określić prawie wszystkie formy		
	zna niektóre końcówki form osobowych w stronie czynnej i biernej i umie właściwie je przetłumaczyć	zna większość końcówek form osobowych w stronie czynnej i biernej i umie właściwie je przetłumaczyć	zna prawie wszystkie końcówki form osobowych w stronie czynnej i biernej i umie właściwie je przetłumaczyć	zna wszystkie końcówki form osobowych w stronie czynnej i biernej i umie właściwie je przetłumaczyć	
	popelnia bardzo dużo błędów przy tworzeniu wskazanych form osobowych czasowników koniugacji 1.-4. (tryb oznajmujący czasów: teraźniejszego i przeszłego dokonanego); umie utworzyć tylko nieliczne formy	popelnia sporo błędów przy tworzeniu wskazanych form osobowych czasowników koniugacji 1.-4. (tryb oznajmujący czasów: teraźniejszego i przeszłego dokonanego); umie utworzyć większość form	popelnia nieliczne błędy przy tworzeniu wskazanych form osobowych czasowników koniugacji 1.-4. (tryb oznajmujący czasów: teraźniejszego i przeszłego dokonanego); umie utworzyć prawie wszystkie formy	umie bezbłędnie utworzyć wskazane formy osobowe czasowników koniugacji 1.-4. (tryb oznajmujący czasów: teraźniejszego i przeszłego dokonanego)	
	popelnia bardzo dużo błędów przy tworzeniu form trybu rozkazującego dla 2 os. l. poj. i 2 os. l. mn. czasowników koniugacji 1.-4.; umie utworzyć tylko nieliczne formy	popelnia sporo błędów przy tworzeniu form trybu rozkazującego dla 2 os. l. poj. i 2 os. l. mn. czasowników koniugacji 1.-4.; umie utworzyć większość form	popelnia nieliczne błędy przy tworzeniu form trybu rozkazującego dla 2 os. l. poj. i 2 os. l. mn. czasowników koniugacji 1.-4.; umie utworzyć prawie wszystkie formy	umie bezbłędnie utworzyć formy trybu rozkazującego dla 2 os. l. poj. i 2 os. l. mn. czasowników koniugacji 1.-4.	
	popelnia bardzo dużo błędów przy rozpoznawaniu i tłumaczeniu form osobowych trybu oznajmującego i trybu rozkazującego występujących w omawianych tekstach; umie rozpoznać i przetłumaczyć tylko nieliczne formy	popelnia sporo błędów przy rozpoznawaniu i tłumaczeniu form osobowych trybu oznajmującego i trybu rozkazującego występujących w omawianych tekstach; umie rozpoznać i przetłumaczyć większość form	popelnia nieliczne błędy przy rozpoznawaniu i tłumaczeniu form osobowych trybu oznajmującego i trybu rozkazującego występujących w omawianych tekstach; umie rozpoznać i przetłumaczyć prawie wszystkie formy	umie bezbłędnie rozpoznać i przetłumaczyć formy osobowe trybu oznajmującego i trybu rozkazującego występujące w omawianych tekstach	

	zna końcówki form bezokolicznika w stronie czynnej i biernej czasu teraźniejszego; popelnia bardzo duzo błędów przy tworzeniu wskazanych form bezokolicznika biernego czasowników koniugacji 1.-4. oraz rozpoznawaniu i tłumaczeniu form bezokoliczników występujących w omawianych tekstach; umie rozpoznać i przetłumaczyć tylko nieliczne formy	zna końcówki form bezokolicznika w stronie czynnej i biernej czasu teraźniejszego; popelnia sporo błędów przy tworzeniu wskazanych form bezokolicznika biernego czasowników koniugacji 1.-4. oraz rozpoznawaniu i tłumaczeniu form bezokoliczników występujących w omawianych tekstach; umie rozpoznać i przetłumaczyć większość form	zna końcówki form bezokolicznika w stronie czynnej i biernej czasu teraźniejszego; popelnia nieliczne błędy przy tworzeniu wskazanych form bezokolicznika biernego czasowników koniugacji 1.-4. oraz rozpoznawaniu i tłumaczeniu form bezokoliczników występujących w omawianych tekstach; umie rozpoznać i przetłumaczyć prawie wszystkie formy	zna końcówki form bezokolicznika w stronie czynnej i biernej czasu teraźniejszego; umie bezbłędnie utworzyć wskazane formy bezokolicznika biernego czasowników koniugacji II 1.-4.; umie bezbłędnie rozpoznać i przetłumaczyć formy bezokoliczników występujące w omawianych tekstach	
Czasownik „być” i jego wybrane złożenia	zna niektóre końcówki form osobowych i umie właściwie je przetłumaczyć	zna większość końcówek form osobowych i umie właściwie je przetłumaczyć	zna prawie wszystkie końcówki form osobowych i umie właściwie je przetłumaczyć	zna wszystkie końcówki form osobowych i umie właściwie je przetłumaczyć	
	popelnia bardzo duzo błędów przy rozpoznawaniu i tłumaczeniu form osobowych trybu oznajmującego występujących w omawianych tekstach; umie rozpoznać i przetłumaczyć tylko nieliczne formy	popelnia sporo błędów przy rozpoznawaniu i tłumaczeniu form osobowych trybu oznajmującego występujących w omawianych tekstach; umie rozpoznać i przetłumaczyć większość form	popelnia nieliczne błędy przy rozpoznawaniu i tłumaczeniu form osobowych trybu oznajmującego występujących w omawianych tekstach; umie rozpoznać i przetłumaczyć prawie wszystkie formy	umie bezbłędnie rozpoznać i przetłumaczyć formy osobowe trybu oznajmującego występujące w omawianych tekstach	
Deklinacja łacińska: wiadomości ogólne	rozumie pojęcie deklinacji; wie, czym jest przypadek; zna nazwy i pytania niektórych przypadków	rozumie pojęcie deklinacji; wie, czym jest przypadek; zna nazwy i pytania większości przypadków	rozumie pojęcie deklinacji; wie, czym jest przypadek; zna nazwy i pytania wszystkich przypadków	rozumie pojęcie deklinacji i wie, których części mowy ona dotyczy; zna nazwy i pytania	

	łacińskich i umie je wymienić	łacińskich oraz ich polskie odpowiedniki; umie je wymienić	łacińskich oraz ich polskie odpowiedniki; umie je wymienić; umie rozpoznać deklinację rzeczownika na podstawie zapisu słownikowego	wszystkich przypadków łącińskich oraz ich polskie odpowiedniki; umie je wymienić; umie rozpoznać deklinację rzeczownika na podstawie zapisu słownikowego	
Deklinacje łącińskie 1. – 5. (rzeczowniki)	zna pojęcia: <i>masculinum, femininum, neutrum</i> i umie je przetłumaczyć na j. polski	zna pojęcia: <i>masculinum, femininum, neutrum</i> i umie je przetłumaczyć na j. polski; umie na podstawie zapisu słownikowego określić przynależność deklinacyjną rzeczowników deklinacji 1. – 5.	zna pojęcia: <i>masculinum, femininum, neutrum</i> i umie je przetłumaczyć na j. polski; umie na podstawie zapisu słownikowego określić przynależność deklinacyjną rzeczowników dekl. 1. – 5. oraz rodzaj gramatyczny rzeczowników 1., 2., 4. oraz 5. dekl.	zna pojęcia: <i>masculinum, femininum, neutrum neutrum</i> i umie je przetłumaczyć na j. polski; zna tzw. <i>zasadę neutrum</i> i umie ją zastosować przy odmianie rzeczownika rodzaju nijakiego; umie na podstawie zapisu słownikowego określić przynależność deklinacyjną rzeczowników dekl. 1. – 5. oraz rodzaj gramatyczny rzeczowników 1., 2., 4. oraz 5. dekl.	
	zna nieliczne końcówki przypadków rzeczowników regularnych deklinacji 1. – 5. w obu liczbach i umie właściwie je przetłumaczyć	zna większość końcówek przypadków rzeczowników regularnych deklinacji 1. – 5. w obu liczbach i umie właściwie je przetłumaczyć	zna prawie wszystkie końcówki przypadków rzeczowników regularnych deklinacji 1. – 5. w obu liczbach i umie właściwie je przetłumaczyć	zna wszystkie końcówki przypadków rzeczowników regularnych deklinacji 1., 2., 4. oraz 5. w obu liczbach oraz grupy odmiany rzeczowników w obrębie 3. deklinacji i umie właściwie je przetłumaczyć	
	popelnia bardzo duzo błędów przy odmianie dowolnego rzeczownika deklinacji 1. – 5.; umie odmienić tylko nieliczne formy	popelnia sporo błędów przy odmianie dowolnego rzeczownika deklinacji 1. – 5.; umie odmienić większość form	popelnia nieliczne błędy przy odmianie dowolnego rzeczownika deklinacji 1. – 5.; umie odmienić prawie wszystkie formy	bezbłędnie umie odmienić dowolny rzeczownik deklinacji 1. – 5.	

	popelnia bardzo duzo błędów przy rozpoznawaniu form (przypadka i liczby) rzeczowników 1. – 5. w omawianych tekstach; umie rozpoznać tylko nieliczne formy	popelnia sporo błędów przy rozpoznawaniu form (przypadka i liczby) rzeczowników 1. – 5. w omawianych tekstach; umie rozpoznać większość form	popelnia nieliczne błędy przy rozpoznawaniu form (przypadka i liczby) rzeczowników 1. – 5. w omawianych tekstach; umie rozpoznać prawie wszystkie formy	bezbłędnie rozpoznaje formy (przypadek i liczbę) rzeczowników 1. – 5. w omawianych tekstach	
Przymiotniki 1. i 2. oraz 3. deklinacji	popelnia bardzo duzo błędów przy rozpoznawaniu przymiotników 1. i 2. oraz 3. deklinacji na podstawie zapisu słownikowego; umie rozpoznać tylko nieliczne formy	popelnia sporo błędów przy rozpoznawaniu przymiotników 1. i 2. oraz 3 deklinacji na podstawie zapisu słownikowego; umie rozpoznać większość form	popelnia nieliczne błędy przy rozpoznawaniu przymiotników 1. i 2. oraz 3 deklinacji na podstawie zapisu słownikowego; umie rozpoznać prawie wszystkie formy	bezbłędnie rozpoznaje przymiotniki 1. i 2. oraz 3 deklinacji na podstawie zapisu słownikowego; rozumie związek zapisu form podstawowych przymiotników III deklinacji z liczbą zakończeń rodzajowych w mianowniku	
	zna niektóre zasady odmiany przymiotników 1. i 2. oraz 3 deklinacji; popelnia bardzo duzo błędów przy odmianie przymiotników z obydwu grup deklinacyjnych (umie je odmienić bardzo wybiórczo)	zna większość zasad odmiany przymiotników 1. i 2. oraz 3 deklinacji; popelnia sporo błędów przy odmianie przymiotników z obydwu grup deklinacyjnych (umie je odmienić w stopniu ograniczonym)	zna prawie wszystkie zasady odmiany przymiotników 1. i 2. oraz 3 deklinacji; popelnia nieliczne błędy przy odmianie przymiotników z obydwu grup deklinacyjnych (umie je odmienić w dużej mierze poprawnie)	zna wszystkie zasady odmiany przymiotników 1. i 2. oraz 3 deklinacji; umie bezbłędnie odmienić przymiotniki z obydwu grup deklinacyjnych	
	popelnia bardzo duzo błędów przy dobieraniu prawidłowej formy przymiotnika do danego rzeczownika (umie je dobrać bardzo wybiórczo)	popelnia sporo błędów przy dobieraniu prawidłowej formy przymiotnika do danego rzeczownika (umie je dobrać w stopniu ograniczonym)	zna pojęcia: <i>związek rzędu i związku zgody</i> ; popelnia nieliczne błędy przy dobieraniu prawidłowej formy przymiotnika do danego rzeczownika (umie je dobrać w dużej mierze poprawnie)	zna pojęcia: <i>związek rzędu i związku zgody</i> ; umie bezbłędnie dobrać prawidłową formę przymiotnika do danego rzeczownika	
Stopniowanie regularne	zna niektóre zasady tworzenia stopnia wyższego i	zna większość zasad tworzenia stopnia	zna prawie wszystkie zasady tworzenia stopnia wyższego i	zna wszystkie zasady tworzenia stopnia wyższego i	

i nieregularne przymiotników 1. i 2. oraz 3. deklinacji	najwyższego przymiotników regularnych; umie je zastosować bardzo wybiórczo	wyższego i najwyższego przymiotników regularnych; umie je zastosować w stopniu ograniczonym	najwyższego przymiotników regularnych; umie je zastosować w dużej mierze poprawnie	najwyższego przymiotników regularnych; umie bezbłędnie je zastosować
	popelnia bardzo dużo błędów przy tworzeniu stopnia wyższego i najwyższego przymiotników regularnych; umie utworzyć tylko nieliczne formy	popelnia sporo błędów przy tworzeniu stopnia wyższego i najwyższego przymiotników regularnych; umie utworzyć większość form	popelnia nieliczne błędy przy tworzeniu stopnia wyższego i najwyższego przymiotników regularnych; umie utworzyć prawie wszystkie formy	bezbłędnie umie utworzyć stopień wyższy i najwyższy przymiotników regularnych
	popelnia bardzo dużo pomyłek przy rozpoznawaniu występujących w tekstach form stopnia wyższego i najwyższego przymiotników regularnych; umie je przetłumaczyć bardzo wybiórczo	popelnia sporo pomyłek przy rozpoznawaniu występujących w tekstach form stopnia wyższego i najwyższego przymiotników regularnych; umie je przetłumaczyć w stopniu ograniczonym	popelnia niewiele pomyłek przy rozpoznawaniu występujących w tekstach form stopnia wyższego i najwyższego przymiotników regularnych; umie je przetłumaczyć w dużej mierze poprawnie	umie bezbłędnie rozpoznać i przetłumaczyć występujące w tekstach formy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników regularnych
	popelnia bardzo dużo pomyłek przy rozpoznawaniu występujących w tekstach form stopnia wyższego i najwyższego przymiotników nieregularnych ; umie je przetłumaczyć bardzo wybiórczo	popelnia sporo pomyłek przy rozpoznawaniu występujących w tekstach form stopnia wyższego i najwyższego przymiotników nieregularnych ; umie je przetłumaczyć w stopniu ograniczonym	popelnia niewiele pomyłek przy rozpoznawaniu występujących w tekstach form stopnia wyższego i najwyższego przymiotników nieregularnych ; umie je przetłumaczyć w dużej mierze poprawnie	umie bezbłędnie rozpoznać i przetłumaczyć występujące w tekstach formy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników nieregularnych
Zaimki łacińskie (osobowe i dzierżawcze)	zna niektóre zasady odmiany wybranych zaimków łacińskich; umie je zastosować bardzo wybiórczo	zna większość zasad odmiany wybranych zaimków łacińskich; umie je zastosować w stopniu ograniczonym	zna prawie wszystkie zasady odmiany wybranych zaimków łacińskich; umie je zastosować w dużej mierze poprawnie	zna wszystkie zasady odmiany wybranych zaimków łacińskich; umie bezbłędnie je zastosować
	popelnia bardzo dużo	popelnia sporo pomyłek	popelnia niewiele pomyłek	umie bezbłędnie

	pomyłek przy tłumaczeniu występujących w tekstach form zaimkowych w połączeniu z rzeczownikami; umie je przetłumaczyć bardzo wybiórczo	przy tłumaczeniu występujących w tekstach form zaimkowych w połączeniu z rzeczownikami; umie je przetłumaczyć w stopniu ograniczonym	przy tłumaczeniu występujących w tekstach form zaimkowych w połączeniu z rzeczownikami; umie je przetłumaczyć w dużej mierze poprawnie	przetłumaczyć występujące w tekstach formy zaimkowe w połączeniu z rzeczownikami	
Przymyki łacińskie (wybór)	zna niektóre przymyki łacińskie (z obowiązującego na zajęciach kanonu); umie je przetłumaczyć bardzo wybiórczo	zna większość przymyków łacińskich (z obowiązującego na zajęciach kanonu); umie je przetłumaczyć w stopniu ograniczonym	zna prawie wszystkie przymyki łacińskie (z obowiązującego na zajęciach kanonu); umie je przetłumaczyć w dużej mierze poprawnie	zna wszystkie przymyki łacińskie (z obowiązującego na zajęciach kanonu); umie bezbłędnie je przetłumaczyć	
Liczebniki główne i porządkowe (1-10)	zna niektóre łacińskie liczebniki główne i porządkowe (1 – 10); umie je rozpoznać i odmienić bardzo wybiórczo	zna większość łacińskich liczebników głównych i porządkowych (1 – 10); umie je rozpoznać i odmienić w stopniu ograniczonym	zna prawie wszystkie łacińskie liczebniki główne i porządkowe (1 – 10); umie je rozpoznać i odmienić w dużej mierze poprawnie	zna wszystkie łacińskie liczebniki główne i porządkowe (1 – 10); umie je bezbłędnie rozpoznać i odmienić	
Materiał kulturowy	posiada bardzo wybiórczą znajomość materiału kulturowego* z zakresu omawianego zagadnienia	prezentuje podstawową znajomość materiału kulturowego* z zakresu omawianego zagadnienia	posiada obszerną znajomość materiału kulturowego* z zakresu omawianego zagadnienia	wyczerpująco zna materiał kulturowy* z zakresu omawianego zagadnienia	
<p>* Materiał kulturowy omawiany na kolejnych zajęciach przez cały rok nauki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alfabety: grecki i łaciński; cywilizacja zachodu, - rodziny językowe; języki starożytnej Italii; język łaciński; języki romańskie; wpływ łaciny na języki nowożytne, - transmisja tekstów starożytnych; odkrywanie antyku i początki archeologii, - wybitni twórcy literatury rzymskiej (Wergiliusz, Owidiusz, Liwiusz), - heksametr, - mitologiczne początki Rzymu, - postaci mitologiczne: tradycja mitologiczne i recepcja postaci, - wybrane arcydzieła sztuki antycznej i nowożytnej, 					

- zabytki Rzymu antycznego nowożytnego (ciągłość urbanistyczna) oraz jego topografia,
- ważne wydarzenia z historii Rzymu,
- kult przodków; cnoty rzymskie; kult sławnych postaci,
- egzemplarne historie i wzorce postaw obywatelskich,
- ustrój i urzędnicy republiki rzymskiej; społeczeństwo rzymskie; dbanie o zdrowie,
- greckie porządki architektoniczne; pojęcie kanonu w sztuce greckiej; słynni rzeźbiarze greccy,
- pojęcie *polis*; grecka terminologia polityczna w języku polskim,
- społeczeństwo ateńskie; grecki ideał wychowawczy; dyscypliny i greckie igrzyska sportowe; grecka terminologia sportowa,
- retoryka,
- rzymski system zapisu liczb,
- recepcja antyku rzymskiego w kulturze wieków późniejszych,
- wpływ Rzymian na historię Europy (m.in. podboje Rzymian; osiągnięcia rzymskiej techniki i technologii; rzymskie budowle publiczne i prywatne; prawo rzymskie; współczesne miasta europejskie),
- początki chrześcijaństwa (m.in. religie świata antycznego; ikonografia wczesnochrześcijańska; chrześcijaństwo a polityka rzymska),
- wybrane sentencje łacińskie; wyrażenia łacińskie używane w języku polskim; zapożyczenia łacińskie w języku polskim,
- rzymska forma Rzeczypospolitej Obojga Narodów (m.in. znajomość wybranych autorów polsko – łacińskich; pojęcie *makaronizmu*; znaczenie opartego na tradycji antycznej wykształcenia ówczesnych elit; termin *sarmatyzm* jako próba zakorzenienia narodu i kultury polskiej w tradycji antycznej),
- miejsce i znaczenie łaciny w kulturze polskiej